

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Bernardini Scardaeonii Patauini Presbyteri de Castitate Libri Septem

Scardeone, Bernardino

Venetiis, 1542

Cohortatio ad proterendam carnis petulantiam ex superioribus exemplis
sanctorum cap. lviii

urn:nbn:de:hbz:466:1-30433

mentum, O quoties, inquit, in eremo constitutus, in illa
 uasta solitudine, quæ exusta solis ardoribus horridum
 monachis præstat habitaculum, putabam me Romanis
 interesse delictis. Sedebam solus, quia amaritudine reple-
 tus eram. Horrebant sacco membra deformia, & squalida
 cutis situm ethiopiæ carnis obduxerat, quotidie lachry-
 mæ, quotidie gemitus: & si quando repugnantem uigi-
 liam somnus immines oppressisset nudæ humo ossa uix
 hærentia collidebam. De cibo uero, & potu taceo, quum
 etiam languentes monachi aqua frigida utantur: & con-
 cium aliquid accepisse luxuria sit. Ille igitur ego quod ob-
 gehennæ metum tali me carcere ipse damnaueram: scro-
 pionum tantum socius, & ferax, sæpe choris intereram puella-
 rum. Pallebant ora ieiuniorum, & mens desideris æstuabat, in-
 frigidum corpe, & ante hominem sicca iam carne præmortuum:
 sola libidinum incendia bulliebant. Itaque omni auxilio destitu-
 tus ad Iesum iacebam pedes, eos rigabam lachrymis, crine
 tergebam: & repugnantem carnem hebdomadarum inedia sub-
 iugabam. Non erubescio confiteri infelicitatis meæ mis-
 seriam: quin potius plango me non esse, quod fuerim. Me
 mini me clamantem, diem crebro iunxisse cum nocte: nec pri-
 us à pectoris cessasse uerberibus, quam rediret domino im-
 perante tranquillitas. Ipsam quoque cellulam meam, quasi co-
 gitationum mearum conscientiam pertimescebam, & mihi met-
 iratus, & rigidus, solus deserta penetrabam. Et reliqua
 quæ ibidem ab eo elegantissime referuntur.

Cohortatio ad proterendam carnis petulan-
 tiam ex superioribus exemplis
 sanctorum. Cap. LVIII.

Videte quæso quam parum sit, in ea re, fidendum huma-
 nis uiribus, quantoque labore, et nitu obstandum, nec
 carnis obruamur procellis. Quis est hac nostra
 tempestate, tam sanctus, tam constans, tam Deo charus, ut post ta-
 les, tantosque uiros putet se tutum esse in his periculis: ac non

DE RATIONE COERCEN. LIBID,
repidet etiam in uado: Fallitur sanè quicūq; discinctus,
satur, oscitans: ac sub pallio (ut dicitur) manus tenens, spe
rat sese fatiscenti cymba, & aduersis a quilonibus, per fu
rentes æstus tentationum euasto libidinis pelago foelici
ter in portum tranquillitatis, atq; salutis intrare. Res sanè
operosa est castitas: & hominis diligentis & circumspe
cti munus nō ignaui, & ociosi. Quamobrem discamus
tantorum uirorum exemplis, cautius, ac fortius carnis
desyderiis reluctari: nec sinamus carnem ipsam, ut cicu
rem pecudem ire liberam: sed uti immitem feram coer
ceamus dura cauea: & sub uinculis castigationis strictā,
& alligatam perpetuo teneamus. Cum ferocissima pro
fecto bestia nobis res est: quæ quum humana ratione do
mari non possit, impetrata desuper gratia, domanda est
ferula, uigiliis, laboribus, & inedia. Quare abdicare nos
oportet ab omni prorsus superfluitate, & luxu: & uolup
tates ipsæ corporeæ si aliter euelli melius nequeant, cū
ipso etiam corde (ut dicit Seneca) conuellendæ sunt: ne
deterius nobis aliquid contingat. Imitandus nobis i eo
est castor: qui se (ut satyricus ait) Eunuchum ipse facit, cu
piens euadere damno Testiculi: usq; adeo medicatum
intelligit inguem. Hoc nam remedio uti castora sylues
stre animal perhibent in extremo uitæ discrimine: q; qui
ob præcium genitalium sentiat se a uenatoribus impe
ti, nec aliter moliri fugam possit, ne quota pars toti cor
pori pernitem afferat, amputat sibi mordicus uirilia, hu
micq; relinquit: ut uenatorum manus quando integer ne
quit, sic saltem mutilatus euadat. Haud multo secius fa
ciendum nobis est, ne seruitutem seruamus perpetuā:
æuamq; patiamur tyrannidem insequentium uolupta
tum: quæ ad perdendos nos quærunt. Verum ad id p
standum, neq; morfu, neq; ferro, neq; ullo uulnere nos
bis est opus: sed Dei in primis gratia, quæ deesse nō po
test, & subinde desyderio, & uoluntate perpetuo contu
nendi. Quamobrem castrandi nobis sunt affectus libi
dinis

dinis introrsus: & non exteriores partes corporis cultro,
 aliove idoneo instrumento secandæ: sicut de Origene
 sapientissimo alioqui uiro, memoriæ proditum est: qui
 seipsum mutilauit non impatientia libidinis, ut quidam scri-
 bunt, sed potius ad euitandam suspicionem, ut posset
 absq; infamiæ & notæ, docēdi causâ honestius inter mu-
 lieres uersari. Quæ quum multi deinceps in ea re, præ
 continentia amore temere sequerentur: in sacrosanctis
 cõciliis cautum fuit ne quis ultro semetipsum deinceps
 ulla ratione præcideret: alioqui, indignus sacerdotio, uti
 furiosus, & mentecaptus omnino haberetur. Siquidem
 interius mente castrari debent, non corpore, qui deo pla-
 cere desyderant: quum nihil opus sit uirum castum præ-
 cidi gladio carnificis: sed studio, & amore, & firmo pro-
 posito castitatis. Quod si quis forte diffidat posse serua-
 re castitatem, quum legat tales, tantosq; uiros in ea re tan-
 toperè laborasse, sciat benignissimum esse Deum & non
 permittere tentari quenq; supra uires: sed quo quisq; in-
 firmior est, eo leuius oppugnatur: & quanto quisq; ual-
 lidior, tanto etiam uehementius & acrius in tētationibus
 secum agitur. Minime itaq; desperanda uictoria est: mo-
 do fortiter obluētari ac obsistere hosti pro suis uiribus
 quisq; uelit. Sciendum tamen tandiu nobis esse pugnan-
 dum, quandiu ab hostibus prouocemur, & quousq; ui-
 ctoriam consequamur, & triumphum. Verum interim si
 quis forte ceciderit, non est, q̄ unquam uel sic lapsus de-
 speret, immo ut protinus exurgat, ac incipiat denuo ob-
 luctari, & maiori, atq; fortiori conatu carni resistere. Nā
 & uicti bella, & naufragi maria repetimus. Euenire & nō
 sæpe solet, ut qui aliquando uictus sit, postmodum reals
 sumptis uiribus uictor euadat: & qui trahebatur capti-
 uus euehatur postea triumphator. Sed q̄to magis dolen-
 dum super nonnullis, qui usq; adeo consuetudine pec-
 candi facti sunt impudentes, ut non modo nō agnoscat
 flagitium suum: uerum spretis salutaribus monitis, ultro
 in dies absq; rubore ferantur ad omnem libidinem pro-

DE RATIONE COERCEN. LIBID.
niōres. Nihil pfecto magis reddit hominē impudentē
q̄ cōsuetudo peccandi. Nā ex cōsuetudine praua suscipit
humana mens habitū quendā licentiamq; peccādi,
ut quum hō ēt grauisime peccet, peccare se nesciat, aut
potius nō aduertat: sicut ille, q̄ assidua, atq; in ueterata fe-
bre corripitur: nā quis ea in uenis, & in medullis in sede
rit, tñ se febricitare nō sentit: & quū ceteri eū cōsumi acri-
lue cōspiciant, solus ipse q̄ sustinet, prae lōgo usu morbū
suū discernere nescit. Quod genus morbi est sane pessī-
mum, nullis fere praeceptis, nullis monitis, aut medellis
curandum. Raro enim uel nunq̄ eiusmodi homines
ab errore suo respicere possunt: quū uitium non agno-
scant suum: atq; cūcta sibi ex sua libidine indulgeant, nul-
lius sese consilio aut curationi credentes.

Pudicitiam omni aetate, atq; ordini esse praeipuo
ornamento. Cap. LIX.

Praeterea ad hanc uirtutē castitatis amplexādā,
nō tm̄ nos religionis metus astringere debet: sed
et institutio uitae, & fortunae, & aetatis, & ordinis,
& sexus ratio suadere, & cohortari. Et, n. si fueris iuuenis,
cogitandū est tibi pudorē castū, & florē immaculatū tali
aetate esse pulcherrimū. Laudatur, n. in sacris literis, q̄ pos-
tuit transgredi, & nō est transgressus, & facere mala. & nō
fecit. Si uero uergis iam in seniū, cogita nihil esse foedius
senili libidine. Nullo q̄dem nō uitae tpe effluere luxuria
turpe est: at in senectute foedisimum. Si sacerdos es, &
Christi mysteriis mācipatus, meditare omnem tibi libidi-
nis sordē interdici, ut impollutus, & absq; macula Deo
assistas: purusq; & incōtaminatus deseras. Si coniuga-
tus es, tecū uelim corde uolutes q̄ inhonestā, & impro-
bā rē agas: si una nō cōtentus uxore, matrimonii pudici-
tiam uoles. Si uero solutus inique atque cogita q̄ pro-
uerse facias, reiecto cōiugio, qd̄ adire licite possis, mere-
triciis sordibus, contra ius fasq; turpiter inq̄nari. Si diues
fueris cōsidera, q̄ magno tibi esse posset decori, si fama
cōtinentiae diuitiarum quoq; accesserit cumulo. Si paup̄

Eccle. 31.